

Sodobna slovenska dramatika

Foto: Ivan Jakac

Jera Ivanc

#punceinpolpunce

*logocentrična komedija o delcih,
revoluciji in gledališču*

IGRAJTE SE VSE, KI V IGRI SODELUJETE¹

kdo

dolores, kip žalostne matere božje

marijana, podoba svobode z delacroixove slike

PET DEŽURNIH IGRALK (HELENA, IVANA, VIDA, VERA, STANA)

in njihove zbežljane vloge:

helena, eksotična kraljica

ivana, papež

vida, domača perica

vera, astronomka

stana, svetovna in olimpijska prvakinja v šprintu na sto

kje in kako

na velikem odru v duhu stare komedije (z umetnimi joški)

¹ prim. dušan jovanović, *znamke, nakar še emilija*, 1970

uvodne opombe

za sedem ali dvanajst govorečih oseb

STANO naj igra temnopolta oseba²

imena dežurnih igralk se ujemajo z imeni zbezljanih vlog zgolj zaradi lažjega branja

motnja v prostorčasu, anihilacija, stapljanje likov igralk z liki zbezljanih vlog ter izstopi likov dolores in marijane iz kipa oz. slike so ključni uprizoritveni izzivi

pri oblikovanju dolores in marijane naj uprizoritev črpa iz bogate krščanske in revolucionarne ikonografije in glasbe
rekviziti, revolverji, pametni telefoni, besede (knjige/knjižice/teksti/sporočila/pisma) naj bodo izbrani premišljeno

u p o č a s n j e n i g o v o r

nabor odpovedanih žensk (meta hočevar, anja golob, nina šenk, alenka zupančič, maca jogan, svetlana slapšak) naj se prilagaja času in prostoru

² prim. caster semenya, dutee chand idr.

štirje telefonski pogovori in pismo

VERA: na en teden, mogoče mesec, sej ne vem več, se menjavamo
gor, v garderobi spim

STANA: pogrešam te

VERA: vsi, ki smo ostal na plači
no, vse, ki smo ostale
moški so prvi zbežal, ko je dnarja zmanjkal
zato pa mam feministično sezono
no, smo jo mel
mele

STANA: a otroka sta v redu

HELENA: ne vem, kdaj pridem
ker dan je
še
zdi se mi, da sem že sto let tukej

IVANA: najprej zalijem vse rastline

VIDA: spoštovani abonenti

STANA: pa ti, si v redu

VIDA: spoštovane abonentke

VERA: direktorica in pomočnica ne dežurata, ker delata od doma

VIDA: dragi starši

HELENA: kako mi je včasih ta bajta dišala

VIDA: ljubi otroci

VERA: za vsako različico programa je treba pripraviti nove utemeljitve in
izračune, program se pa ves čas spreminja

STANA: ne vem, nisem v redu
ta odsotnost vsega, publike, smisla, besed, katarze, me ubija

IVANA: zalijem rastline in grem na obhod

VIDA: ker so odpadle predstave, so odpadla tudi naša srečanja po predstava-
vah, zato vas vabim k druženju na daljavo
ne

HELENA: po žlahtnem je dišala, po umetnosti

STANA: nič ne bo v redu, na glavi mam štrudelj, podplate pa tko trde, da
bi lahko bosa step plesala

VERA: igralke dežuramo, ja, pet nas je ostal, za vse smo same

STANA: pa te kocine povsod, v nosu, pod pajsho, brado mam do jošk, muco
pa do kolen
pacek

HELENA: zdej pa zaudarja, po gnilem, zatohlem, plesnivem malomeščanskem artizmu

VERA: prej pa ni, da ni

razstave, literarni večeri, koncerti, branja, pogovori, predstavitve, okrogle mize, paneli, delavnice lektorske, pedagoške, ročna dela, vse smo mel, tud vodene ogleda po upravi

HELENA: psevdoumetnost, to je zame artizem

IVANA: pogledam, če je vse zaklenjeno, da ne puščajo radiatorji, kako je s kotlički, pipami, tuši, zračim, merim vlago

VIDA: razmere so, kakršne so

če me pogrešate, kot jaz pogrešam vas, se lahko, dokler se razmere ne izboljšajo, družimo prek ekranov

HELENA: briga me, kaj piše v sskj

IVANA: knjige potrebujejo nizko, pianino in rastline pa visoko vlažnost

HELENA: umetnost je, lahko pogledaš v etimološki slovar, nekaj, kar je narejeno z umom, kar je pametno, razumno, ne pa totalno neslano antiintelektualistično, kvazifeministično, retrogardistično stereotipiziranje

VERA: nazadnje je šla v potrditev ena velika predstava za tri igralke in ena mejhna za dve

STANA: a tujke bi

VERA: obe bosta en tak postmodernistični kolaž, ena nerojenih predstav, druga literarnih večerov

IVANA: mam navodila in tabelo z datumi in opravili, kamor se podpisujemo, da ne zalivamo preveč
povsod mam tabele in red in se podpisujemo

VERA: u, kakšni proporci

VIDA: dragi otroci

VERA: gledam eno parafrazo delacroixove svobode
volčji čas ljubezni³

STANA: izmi te rajcajo, kaj

VERA: pa marija sedem žalosti iz škofjeloškega pasijona⁴ je tud tukej

VIDA: vas zanima, kaj se v praznem gledališču zgodi z vlogami

³ rudi šeligo, režiserka in scenografka meta hočevar, veliki oder sng drama ljubljana, 1988

⁴ pater romuald, režiserka in scenografka meta hočevar, veliki oder, sng drama ljubljana, 2000

VERA: neka stara scena za razstavo, ki smo jo tud planiral, je obtičala na
odru

vse je obtičal

VIDA: poiskali jih bomo

s skrito kamero

ne

ja

STANA: vulgarizem, spiritualizem, postmodernizem, konstruktivizem,
socrealizem, pointilizem, kubizem, fauvizem, antiintelektualizem
oprosti, ta res ni seksi

IVANA: razen v intercu, tam se nobena ne podpiše

HELENA: feminizem je novi humanizem

VIDA: lepo vas pozdravlja vaše gledališče

alarm

IVANA, HELENA, STANA, VERA: alarm, moram pogledat, kaj je, se slišva

sedem mečev

marijana: nov dan, nov začetek
sedem mečev, kakšno pretiravanje
že samo če te gledam, me boli
tebi govorim, ki buljiš v tla in stokaš
tok tok, je kdo doma
zakaj me ne gledaš, ko se pogovarjam s tabo
res me zanima

dolores: pusti me

marijana: tok tok, res me zanima

dolores: ker si vulgarna

marijana: vulgarna

dolores: vulgarna

marijana: misliš svobodna

dolores: svobodna

razgaljene prsi so svobodne samo, kadar dojijo

tink

plenk

marijana: no, to pa je kolosalna neumnost

joška, ki si jo v usta tlači kričeč, rdeč, plešast dojencelj, ni nič
drugega kot joška, ki si jo v usta tlači kričeč, rdeč, plešast dojencelj,
in nima veze s svobodo

kakšna svoboda, lepo te prosim

ne morem verjet

moje svobode ne moreš gledat, svoje kletke pa ne vidiš

dolores: to ni kletka, božja usoda je

marijana: skovana iz mečev in bolečine materinske ljubezni

halo

dolores: skovana iz ljubezni do boga

marijana: ki je tvoj sin

dolores: ki je moj sin, moj smisel, moje vse, kar imam

okej

zaloputne okence

marijana: ne, ni okej

tvoj sin ni bil nikdar tvoj

dobrodošli

ivana: meine damen und herren, mes dames et messieurs
dobrodošli v teh nemirnih časih v naši mirni in spokojni luknji
ha
kjer vas imamo radi, čeprav vas preziramo
ker ste naš blagor in naše prekletstvo
zato
crknite, adijo, pa pridite spet jutri
ha
dame in gospodje, ladies and gentlemen, večni smo, tu smo – za vas
nocoj smo z vami papež iván, konferansje, lahko sem vse
in dve lepotici
hélена
helen: heléna
hélена
ivana: eksotična kraljica
in vida
vida: domača perica
ivana: me smo
helen, ivana, vida: tičice vesele, vse dni za vas bi pele
ivana: najprej eno domačo
vida: ženska stoji na robu pomola, bosa je
v daljavo gleda
in v globino
v daljavo, v globino, v daljavo, v globino
ne poznam njenih misli

to nisem jaz
to nisem jaz
razpršila sem se
že davno
to nisem jaz
to nisem jaz
izgubila sem se
drugje

kam greste
to je zgodba o ženski, ki je stala na pomolu in so njene solze kapljale
v morje in morje je pelo

v daljavo v globino v daljavo
strmijo srce in oči
v globino v daljavo v globino
morje šumi šššumi c – pau
tink – plenk
trrr – ššš

tink – plenk
trrr – ššš
šumi
in dete pri angelih spi

vida izvleče revolver in se ustreli

ivana: spet se je

helena: to ni v redu
bom jaz prva

ivana: prav

dobrodošli, meine damen und herren, mes dames et messieurs,
nocoj bo bla bla bla nastopila lepa héléna

helena: héléna

héléna

ivana: la belle hélène

ženska, o kateri so prepevali aajdi in rapsodi, ki so jo opevali poeti
in tragedi, jo razlagali dramaturginje in filologi, uprizarjali režiserji
in režiserji, nikdar pa nam o sebi ni spregovorila sama ženska sama
nikdar sama
prosim, aplavz

vida: če bi bila moški, bi imela jajca

helena: ne

to je moja replika

vida: ne, ti rečeš: če bi imela jajca, bi bila gospod

helena: aja

vida: rada bi poskusila še enkrat, ampak drugače

helena: naj bo

vida: hvala

če bi bila moški, bi imela jajca, ki bi me gnala po svetu, dokler se ne
bi zrela vrnila v zavetje toplih ženskih prsi, v čvrst stisk roke svojega
že odraslega sina

če bi bila moški, ne bi stal na robu pomola tink – plenk in jokaj za
zapuščenim otrokom tink – plenk in za bolno, ostarelo soprogo trrr
– ššš

to nisem jaz
razpršil sem se
že davno

to nisem jaz
to nisem jaz
izgubil sem se
drugje

sentimentalen sem samo na začetku

vida izvleče revolver in se ustrelí

ivana: oh

helena: res, nekaj povsem drugega

bom jaz
lahko noč, dober večer, prišla sem naravnost iz troje, gospod, to je
zgodba o meni
o meni
jaz nisem jaz, jaz sem samo svoj privid

kaj res je, kaj ni
kar vidiš, se zdi
to nisem jaz
ampak jaz
utihni

človek, boginja
kraljica, prasica
za vas
sem jaz
utihni

vaša sem, svoja
sem tvoja in moja
helenska, latinska
sem videz, resnična
sem omega, alfa
pokvarjena plošča

vse sem lahko
to sem jaz
in jaz

za vas
jaz sem za vas
jaz jaz jaz jaz
utihni
prasica

*heleni se zravsata
ivana ustreli v zrak*

ivana: kako zoprna motnja
heleni: imam pač dvojno naravo
jaz tudi
ivana: oh
heleni: ena je božanska, druga človeška, ena pridna, druga poredna, ena
helenska in druga latinska
nismo vsi enostavni, nismo samo eno ali drugo, ni tako preprosto
ivana: ampak skrajno zoprno
heleni: kaj naj rečem
ivana: kar hočeš
heleni: če bi bila gospod, bi imela jajca
ivana: če bi imela jajca, bi bila gospod
heleni: res to rečem
ivana: kaj naj rečem
heleni: ne rečem tega jaz
ivana: to si že rekla
heleni: kaj pa rečem
da si se razblinila na obalah egipta, prasica
utihni
razblinila sem se na obalah egipta, ko se je moj mož iz strahu pred
sodbo zgodovine usral in se namesto zame odločil za mojo trpno
različico, zvesto soprogo in ljubečo mater, ja, zate, mimoza
ja, zame, prasica
namesto zame, uničevalko ladij, mož in mest, se je odločil za privid
ti si si privid
utihni
morilka
utihni

heleni ustreli heleno

zevs me je spočel, da bi odrešil mater zemljo požrešnih ljudi
samo orodje sem bila
orožje
gleдам svoje joške, jaz, helénaus hélándros heléptolis heléna, hči
zevs in boginje maščevanja nemesis, morilka tisočerih mož, zmagal-
ka mest in ladij brez števila, in se sprašujem, zakaj ne bi bilo zdaj
nekaj tisočletij obratno
kdo mi brani s krvjo potešiti bes, ki se je tisoče let sidral v spomin
mojih genov
o, kako smo trpele, raztelešene, razčlovečene, razmesarjene, zmerjane,
ponižane, razžaljene, zaničevane
kdo mi brani maščevati se, kdo
precednik države res publice politeje ljubenije
podprecednik združbe slobodnih sisateljev
glavni tajnik makademije znatnosti in uščnosti
člani šlofouske konfetarce
kje ste, miške
ne boste mi ušle
zbežam vas iz vaših lukenj in peskovnikov in vas potolčem
za vse boste plačale

izvleče revolver

gremo, punce

ivana jo ustrelj

helena: zakaj pa to

ivana: ni v redu

ne moreš kar vseh postrelit

helena: ja, lahko

ivana: ne, ne moreš

helena: ja, lahko

ivana: ne, pa ne

helena: ja, pa ja

in tako dalje

ivana: ne, pa ne

zlasti v primeru smrtne kazni je fino, če krivdo najprej dokažeš

helena: nič mi ni treba dokazat

ivana: seveda moraš

helena: ne, pa ne

ivana: zlasti pa žrtev ne more bit tožnik, sodnik, porota in rabelj hkrati

helena: jaz nisem nobena žrtev

ivana: seveda si

helena: ne, nisem

ivana: ja, pa si

helena: ne, pa ne

ivana: ja, pa ja

helena: ne, pa ne

in tako dalje

ivana: ja ja ja ja ja ja

helena: jebi se

helena ustreli ivano

jebi se ti in tvoja krivda in tvoji prevezani joški

ivana: no

ivana ustreli heleno

kaj je narobe z mojimi joški

helena: grdi so

ivana: točno taki so kot tvoji

helena: ne, moji so lepši

ivana: točno taki so kot moji

helena: moji so lepši, evo

ivana: povezane mam, ne morem

helena: usrala si se

ivana: nisem se usrala

helena: ker so moji lepši

ivana: mater, si tečna

ivana ustreli heleno

kao radikalna feministična revolucionarka, v resnici pa brez jošk ni
še nikol ničesar dosegla

danes vsi kažejo joške, ljubica, revolucije z joški ni

helena: seveda, nismo za revolucijo, mi smo za evolucijo
iz ženske v deca
ni ti dovolj, da razmišljaš kot dec, da govoriš kot dec, zaničuješ
ženske kot dec, še oblačiš se kot dec
ti hočeš bit dec
teb je žal, da si ženska
tebe je sram, da si ženska
ti si ne zaslužiš bit ženska, ti si dec
en navaden, usran, smrdljiv, preklet dec preklet

ivana ustreli heleno

ivana: kdo meče polena pod noge uspešnim ženskam
neuspešne ženske
nedojebane, zafrustrirane matere gospodinjske
helena: ti boš mene zmerjala z gospodinjo, v življenju še nisem skuhala kosila
ivana: a res
helena: jaz sem hélénaus héländros heléptolis héléna

ivana ustreli heleno

ivana: bla bla bla
helena: veš, kaj

helena ustreli ivano

adijo
gremo, punce
allons, enfants de la matric

ivana ustreli heleno

ivana: allons, enfants de la matric

*helena ji vrne, streljata se, padata, pojeta in se ruvata za verze
vida ustreli najprej njiju in potem še sebe*

spominjam se

vera: pri osmih, bilo je leta 1936
stana: leta 1936 sem bila v berlinu
vera: mi je mama iz kartona izdelala teleskop
stana: na olimpijskih igrah
vera: spominjam se
stana: šprint na sto, branila sem zlato iz los angelesa
vera: kako sem bila razburjena
stana: na cilju pa
vera: nisem mogla verjet svojim očem
stana: nisem mogla verjet
za dve stotinki
vera: spominjam se
stana: šprint na sto, srebrna
vera: kako sem bila razburjena
stana: nisem mogla verjet
vera: dve stotinki
kaj
kakšni dve stotinki
stana: helen stephens me je premagala za dve stotinki
vera: hotela sem reči, da se spominjam
stana: šprint na sto, srebrna za poljsko
vera: svojega prvega teleskopa
nisem mogla verjet svojim očem
spominjam se
stana: berlin, 1936, šprint na sto, srebrna za poljsko
vera: čakajte
stop
nekaj ni v redu
zakaj ves čas ponavljate eno in isto
stana: jaz
vera: ja, vi
ko rečem: spominjam se
stana: šprint na sto
vera: rečete vi: šprint na sto ali srebrna ali berlin 1936
stana: olimpijske igre
vera: vidite
stana: tako čutim, to se mi zdi prav, ne predstavljam si, da bi rekla kaj
drugega

vera: nekaj ni v redu
kje so zvezde
v observatoriju sem, dežurna sem, noč je jasna in spominjam se

stana: 1936

vera: kako sem za svoj osmi rojstni dan dobila teleskop iz kartona
potem pogledam v nebo, tam pa nič, nobene zvezde
čeprav vem, da so tam, že vse življenje jih gledam
vi

stana: ležim na ciljni črti prve proge na mestnem stadionu v clevelandu in
se spominjam olimpijskih iger leta 1936
pogledam v nebo, tam pa nič, nobene zvezde

vera: čudno
spominjam se

stana: šprint na sto

vera: bilo je leta 1936

stana: berlin

vera: spominjam se
ne ne ne
to je zanka
nekakšna čudna, nevidna zanka
čutite, kako se zateguje okoli naju
vi vidite moj observatorij

stana: ne

vera: in jaz ne vidim vašega stadiona
in vendar sva skupaj
v čudnih zankah pod brezzvezdnim nebom

prvi telefonski pogovor

VIDA: tako, otroci, zdaj smo na

(otrok)

tako je, na odru smo, ana

(otrok)

o, nebojša, pozdravljen, si malo zamudil

pridruži se nam, s skrito kamero iščemo izgubljene vloge

(otrok)

ja, tukaj smo že bili, simona, gledali smo skrivno društvo krvz

v dvorani smo sedeli, v peti vrsti

(otroci)

barbara se spomni

in nika tudi

(otroci)

vsi se spomnite

(otrok)

ja, benjamin, z odra je vse videti drugače kot iz dvorane, sploh če je

prazna

(otrok)

ja, rok, tudi oder je z odra videti drugače kot iz dvorane

(otrok)

ja, katarina, sploh če je prazen

varja, si ti zdaj na odru ali za svojo mizo pred zaslonom ali celo, kot

te vidim jaz, na zaslonu

(otrok)

v veselju si

vsi smo v veselju

(otrok)

tako je, kim, vesoljski mornarji smo in zemlja je naša ladja

kaj pa astronaut, se spomnite, kaj to pomeni

(otroci)

tako je, bravo, katja, astronaut je zvezdni mornar

(otrok)

povej, iza

(otrok)

ne, nikogar ni, samo jaz sem

kozmonavtka sredi praznega, temnega kozmosa

in vi mi kažete luč, vi ste moja zvezda

(otrok)

zaradi vas verjamem, da je svet lahko bolj svetel

(otroci)

smeh

ne zvedav, jaka, svetel

vi ste zvedavi, svet pa svetlejši, bolj s v e t a l

(otrok)

kaj počnem

dežuram, nejc

(otrok)

ne, to ne pomeni, da igram pred prazno dvorano, maša, zdajle nisem

v vlogi dežurne igralka, ampak v vlogi dežurne čuvajke in moja

naloga je, da čuvam to staro gledališče

(otroci)

da se mu kaj ne pripeti, simona

(otrok)

na primer samovžig

(otrok)

da se nekaj samo od sebe vžge, urša, da zagori

(otrok)

res je, katarina, kadar se v nečem nabere dovolj energije, to zagori,

bravo

in tukaj se že dolgo zbirajo energije, zrak je gost

zelo je napeto, vse drhti, kot da bo zdaj zdaj počilo

vsaka zgodba, vsaka misel, vsaka beseda, vsaka vloga na odru pusti

sled

(otrok)

in mi jih bomo poiskali, tako je, aljoša

gremo

(otrok)

kaj je najtežje igrat

naj pomislim

smeh

iskren smeh, iza, iskren smeh

(otroci)

a zakaj

ker

tink – plenk

(otrok)

samo nekaj sem poskusila, jera

samo nekaj sem poskusila

nekaj si izgubila

marijana: tok tok, nekaj si izgubila

tink

plenk

nekaj ti je padlo

dolores: solza

ali kaplja krvi

marijana: ne, res si nekaj izgubila, robček ali kaj takega

ne boš pobrala

dolores: nič mi ni padlo

marijana: malo se skloni, boš videla

ne moreš se sklonit

s temi meči se ne moreš sklanjat

a vidiš

kako boš taka pobirala prošnjice in jim otirala solze in jim vlivala upanje

kako jih boš objemala in tolažila

kako jih boš sprejela v srce, če je tam tak drenj

dolores: moje srce je brezmejno

marijana: mogoče bo brez mečev še bolj

dolores: pusti me

nikar v zanko

vera: nikoli v življenju se nisem počutila tako izgubljene
velikokrat sem zašla, ampak sem vedno vedela, kam hočem priti,
čeprav je bil cilj, ki sem ga dosegla, včasih drugačen od načrtovanega
zdaj pa ne vem, kam bi rada prišla
spominjam se
stana: berlin 1936
vera: pazite, zanka
nikar vanjo
stana: bom raje tiho
vera: ni treba molčati, samo
ne vem
nisva tu že bili
stana: nisva že ves čas tu
vera: ne vem
ko bi videla zvezde, bi vedela

bla bla bla

ivana: bla bla bla bla bla

helena: bla bla bla bla bla

ivana: bla

helena: bla

strel

vida: ups

tink

plenk

drugi telefonski pogovor

VERA: ta feynman-stückelbergova interpretacija, da so antidelci navadni delci, ki potujejo v času nazaj, in je zato v znanstveni fantastiki smrtno nevarno potovati v času, ker se anihiliraš sam s sabo
veš, kaj me zanima
a se tud pri tej anihilaciji, tko kot pri navadni kvantni fluktuaciji, sprosti energija, iz katere spet nastane par delec-antidelec, in tko v nedogled, in če ja, kaj je ta novi par v primeru, da si ti delec in se srečaš s svojim antidelcem iz prihodnosti
še en par zdajšnje in prihodnje tebe
in kako sploh veš, kaj si, delec ali antidelec
greš v času naprej ali nazaj
ker če je čas definiran kot zaporedje dogodkov – a če greš v času nazaj, zaporedja dogodkov ni
kaj pa dogodki
ker če ni zaporedja dogodkov, tud dogodkov najbrž ni in v bistvu veš, kdaj greš nazaj
ko se nič ne zgodi
torej sem jaz antidelec in te vprašam, ali obstaja teoretična možnost, da srečam svoj delec in se anihilirava, in ali se lahko energija, ki se ob tem sprosti, materializira še v kaj drugega kot v dve različici mene (*prijateljica*)
kvanta fluktuacija je mogoča samo v vakuumu, anihilacija osnovnih delcev pa samo na nivoju osnovnih delcev, kot mi pove že ime
ha ha
ampak ljudje smo sestavljeni iz teh delcev, a nismo
ne trdim, da nas določa samo snov, iz katere smo, sigurno smo več od tega, ampak v fiziki nas pač določa fisis
rec, kar hočeš, jaz bom verjela, da bi znanost zlahka razložila vse čudeže, če bi se mal sprostila
sploh pa mi je ob misli, da sem lahko hkrati delec in valovanje, hkrati levosučna in desnosučna, hkrati v službi in doma, hkrati jaz in vloga, precej laži živet, zato se bom te svoje vere oklepala kot pijana plota, hvala za prijateljsko podporo moji slepi veri (*prijateljica*)
kaj
schrödingerjeva mačka⁵

⁵ miselni eksperiment (1935) o (ne)obstoju ločnice med kvantno in vsakdanjo realnostjo

okej, bom pogledala

(prijateljica)

ker sem začela raziskovat življenje in delo vere rubin

mi lahko na kratko razložiš to njeno temno snov

(prijateljica)

kaj pa na dolgo

perica, kraljica

ivana: in zdaj nekaj povsem drugega
drugič
tretjič
drugače
vida

helena: vida
kaj rečeš, vida
pa kaj, rečeš
pa kaj, če sem želela boljše življenje, pa kaj, če sem pustila plenice
in kuhanje in pranje za sabo, pa kaj, če sem šla z mlajšim, pa kaj, če
je bil črn in mornar in izza morja, pa kaj pa kaj pa kaj
ugrabil me je
sem jaz kriva
seveda si
utihni
kurba
nisem, ugrabil me je
sama si šla
utihni
prasica

ivana ustreli v zrak

helena: poslušaj, vida
dve skrajnosti sta
na eni si ti, na drugi sem jaz
obe sva na ladji z od sonca črnim mornarjem odpluli od doma, obe
sva za sabo pustili moža in otroka, ti sina, jaz hčer, obe sva končali
na tujem dvoru
ampak ena je za to nagrajena, druga kaznovana
ena se vrne k možu in hčerki, druga ne
ena gre na nebo, k bogovom, med zvezde, druga skoči v morje, se
obesi, ustreli
zakaj

ivana: lepo te prosim, to je vendar jasno
ker si ti eksotična kraljica, ona pa domača perica

*helen*a: ampak med vnebovzetjem in samomorom je še cela paleta možnosti,

vida

zakaj se vedno odločiš za samomor

vida: ker sem navadna

*helen*a: nisi

vida: o, marija, daj mi moč

dolores: vstani, vse je v redu

au

marijana: vidiš, ne gre

vida: navadna prasica

*vida se ustrel*i

dolores: oh

ivana: ni v redu

*helen*a: brez veze je

vida: ne znam drugače

marijana: meči morajo ven

meči nočejo ven

dolores: nisem je rešila, nisem ji pomagala

marijana: najprej moraš pomagat sebi

dolores: kaj

kako

marijana: meči morajo ven

dolores: je to edina pot

marijana: edina

dolores: ne bo bolelo

marijana: bo, ampak to bo bolečina olajšanja

kot pri porodu, pred zadnjim iztiskanjem, ko misliš, da ne bo nikoli

konec in te bo bolečina raztrgala, potem pa

dolores: ti si rodila

marijana: dvojčka

nista preživela

dolores: žal mi je

marijana: v redu sem

zdaj sem svobodna

se bova lotili teh mečev ali kaj

dolores: pa dajva

marijana: kako bova šli, po vrsti

kateri je prvi

dolores: ta

marijana: primi ga in izderi

dolores: ne morem

marijana: nerodno si se lotila

čakaj, bom jaz

samo da najdem pravo pozicijo, izvleči ga boš morala sama

ja, takole bi šlo

poskusi

ne, tam primi, z levo

dolores: ne gre

marijana: tale je v napoto

pa dajva najprej tega

dolores: ta je bil drugi

marijana: nič zato

spodaj primi

z drugo roko

dolores: ne dosežem

marijana: kaj pa tale

dolores: tretji

marijana: poskusi tega

dolores: uf

marijana: še malo, še malo

dolores: ne gre

*marijana: mogoče ne bi škodilo, če se malo razgibaš
raztegneš mišice, jih ogreješ, spraviš telo v tek
tako, ja, se pretegneš, dva počepa, en predklon
predklon
no, malo bo pa že še šlo nižje
no*

dolores: au

marijana: kaj je

dolores: križ

marijana: križ

sranje

v posteljo moraš

naj ti pomagam

pospremi dolores v marijo

razsvetljenje

vera: nikjer nobenih zvezd
in ta nevidna zanka
nič ne rečete
če boste molčali, ne bo nič bolje
premisлива
zdi se, da naju v zanko potegnejo besede, morda celo misli, to težko
preveriva, jasno pa je, da nikoli ne veva vnaprej, kdaj bodo prišle
zaveva se šele, ko sva že ujeti
je tako

stana: tako je

vera: spominjam se

stana: berlin 1936
oh

vera: vidite
zato potrebujeva drugačne besede
poglejte malo, če najdete kje kakšne besede, ki niso najine

stana: ne najine besede
bo tole v redu

vera: knjiga, odlično
“programska knjižica”
tudi v redu
o
nekaj sem prebrala in že se bolje počutim
še
“slavnostna sezona opolnomočenja žensk”
uh
še bolje
zdaj pa na slepo
“kabaret velikih treh, avtorski projekt po motivih lepe vide, trojanske
helene in papežinje ivane, premiera takrat in takrat, odpovedano”
ah, čudovito
zdaj pa vi

stana: “ženske v znanosti in športu, iz biografij vere rubin in”

vera: vere rubin

stana: “stanisławe walasiewiczowne”

vera: res to piše
jaz sem vera rubin

stana: in jaz sem

vera: stanislawa walasiewiczovna

stana: walasiewiczovna

vera: walasiewiczovna

stana: ne

walasiewiczovna

kar stella walsh mi recite

vera: stella

vi ste moja zvezda, stana

niste si podobni

stana: ne

vera: na sliki ste nekam blede

stana: tudi vi si niste podobni

vera: spominjam se

ne

berite dalje

stana: "raziskovalno svobodo je našla na področjih, ki moških kolegov niso
zanimala, denimo rotacijske krivulje galaksij"

vera: res je, rotacijske krivulje galaksij jih niso zanimale, mene pa ne
njihova tekmovalnost

in odkrila sem dokaze o obstoju temne snovi

odkritje za nobelovo, vsi so se strinjali, tudi feynman in stückelberg,
ampak je nisem dobila

nikoli

čeprav se galaksije vrtijo, kot se vrtijo, ne glede na to, kdo jih opazuje,
vseeno jim je za tisto razliko manjkajočega uda na štiriindvajsetem
kromosomu vretenčarja vrste homo sapiens sapiens na tretjem
planetu od sonca blizu galaktične ravnine na robu spiralnega kraka,
tudi kvantom, veste, je precej vseeno, kdo jih pospešuje, masculinum
ali femininum

to je pomembno samo nam, vrsti homo bis sapiens na tretjem
planetu od sonca

čudno

vse to vem, ne vem pa, kje sem, kateri dan je danes in ali sem včeraj
govorila s hčerko

imate kaj otrok, stana

stana: ne

vera: jaz imam štiri, čudoviti ljudje so

spominjam se

ne v zanko
berite dalje
stana: “vera rubin je prva ženska, po kateri so post...”
vera: ja
stana: “po kateri so poimenovali observatorij”
vera: po meni so poimenovali observatorij
kdaj
pokažite
stana: raje ne bi
vera: no, dajte, naj se prepričam na lastne oči
to je
ah
“po kateri so posthumno poimenovali observatorij”
moj bog, mrtva sem
moj bog, kakšna čast, observatorij
“umrla je leta tega in tega”
kdaj je bilo to
stana: ne vem, katero leto je
vera: ko bi videla zvezde, bi vedela
stana: “sezona ta in ta”
vera: nedolgo nazaj
stana: in vendar ste živi
vera: tudi vi ste že umrli
stana: “leta tega in tega”
vera: prehiteli ste me
stana: sva v nebesih
vera: zagotovo sva v drugi dimenziji, nisva pa v nebesih
tam so stvari jasne
stana: potem sva v biografiji
“ženske v znanosti in športu, iz biografij vere rubin in stanislawe
walasiewiczowne”
vera: v literarni dimenziji, da sva
če sva vsaka v svoji biografiji, kako to, da sva skupaj
dajte, preberite vse, morda najdeva odgovor
stana: “iz biografij vere rubin in stanislawe walasiewiczowne, odrski dogodek
iz cikla bilaterar...
literarnih večerov ženske v znanosti in športu, nastopata ta-in-ta in
ta-in-ta”

vera: moj bog, seveda
nisva v knjigi, na odru sva
midve sva odrska lika, vlogi sva
zato si nisva podobni
"odpovedano", piše, razumete, zataknilo sva se v pripravi na literarni
večer, na odrski dogodek, v predstavi brez občinstva, v medprostoru,
rekla bi, no, moram še izračunati, ampak če drži teorija superstrun,
sva v sedmi dimenziji, v nekakšnih vicah

stana: v purgatoriju, da sva

vera: to je dober začetek

stana: česa

vera: nečesa velikega
zdaj morava ugotoviti samo še, zakaj sva tu in kam greva
berite dalje

stana: "prostori časa, odprtje razstave načrtov, maket, skic in scenografij
mete hočever, odpovedano, koncert debele gospe z anjo golob in
nino šenk, odpovedano, pogovor brez dlake na jeziku z alenko
zupančič, maco jogan in svetlano slapšak, odpovedano"
tudi kabaret treh velikih in midve, vse odpovedano

vera: vse odpovedane
in rdeča nit odpovedane sezone je
no, preberite

stana: "opolnomočenje žensk"

vera: opolnomočenje žensk, tako je
kaj torej na podlagi teh dejstev lahko sklepava o širšem kontekstu
najinega bivanja
kajti zanka, pred katero beživa, gospa stana, je zanka najinih
nedokončanih vlog, presekanih stavkov in pozabljenih besed
a smisel je večji od besed, razumete, našli ga bova onkraj najinih črk,
tu, v tej knjižici
kaj torej lahko doženeva
prvič, da se je gledališče odločilo slavnostno opolnomočiti ženske,
in drugič, da je bilo to slavlje odpovedano
zakaj je bilo odpovedano
no, kaj mislite

stana: zaradi bolezni

vera: ne zaradi bolezni, čeprav so se verjetno sklicevali nanjo, ampak
zaradi pravil, ki veljajo v patriarhalnem modelu vesolja, zato je vse
odpovedano, gospa stana, ne zaradi bolezni

tako radikalne odpovedi sicer še nismo beležili, iz česar lahko sklepava, da je bila odločitev gledališča za feministično sezono precej radikalna
kimate, vidim, to mi je všeč
lahko sklepava kaj o namenu take odločitve
je to zgolj trpna parola slavimo ženske, da bodo slavljene, ali naj bo to slavlje tvorni začetek nečesa večjega

stana: to, slednje

vera: gledališče ima neizmeren mobilizacijski potencial, to je iz zgodovine znano
belgijska revolucija, denimo, je leta 1830 izbruhnila v bruseljskem gledališču monnaie, krivo je bilo nemo dekle iz porticija, v mnogočem revolucionarna opera
po koncu predstave se je iz gledališča usul rušilni val gledalcev, se pridružil valu pouličnih uporov, odplaknil nizozemskega kralja viljema prvega in belgiji prinesel suverenost
vidite, tako silna je mobilizacijska moč gledališča
osvobaja in osamosvaja
to gledališče se te moči zaveda in odločilo se je, da jo izkoristi
poiščite uvodnik
zagotovo ga je pisala ženska

stana: samo parafa je

vera: ženska, ki se je odločila, da bo spremenila ustaljeni red, pa so jo utišali
ženska, ki je dala besedo drugim ženskam, pa so jo umaknili
ženska, ki si je na vodilnem položaju upala storiti korak drugam, pa so jo spotaknili
ženska, ki v uspehu ni pozabila na druge, a so drugi pozabili nanjo
ženska, ki ji je mar, ko je drugim vseeno
tega ne smeva dopustiti, gospa stana, to zgodbo morava pripeljati do konca
nujno morava najti še druge, dobro glejte, da jih ne spregledate
več nas bo, prej bomo na cilju

tretji telefonski pogovor

HELENA: au, jebemti

(hči)

spotaknila sem se

kaj, kje sem, na obhodu sem in temno je kot v zadnji luknji, jebemti

(hči)

nisem pijana, kaj ti pade na pamet

au, jebemti

(hči)

prvič, jaz ne pijem, in drugič, jebemti govorim samo, kadar je situacija jebena, in zdaj je situacija res jebena

(hči)

kaj daj-no-mama, a mogoče ni

kaj bo z vašo prihodnostjo, kakšen svet bo to, če je že zdej

a ti slučajno kadiš, tamala

(hči)

bolš zate, da ne

(hči)

seveda me skrbi, jebemti, ko tazadni debili smo

komu korist ta radikaliziran neoliberalistično kapitalistični fevdalizem patriarhalni, te vprašam, komu

(hči)

kakšna feministična sezona, dol mi visi za tak feminizem

jaz sem feministka, ne feministka

(hči)

ne me zajebavat, kako ni razlike

ni vsaka oseba, ki je *femininum*, tud feministka

ni vsaka uspešna ženska feministka

a je šefica podjetja, ki najema čistilni servis s podplačanimi čistilkami, feministka

ni

lahko vpiješ o dostojnem plačilu za vse, ampak če hkrat na črno plačuješ gospo, da ti puca, nisi feministka

in nisi feministka, če te skrbi za okolje, hkrat mate pa doma dva avta

in se z avionom vozte na počitnice

in nisi feministka, če braniš javno šolstvo, hkrat pa goljufaš pri davkih

nisi feministka, če podpisuješ peticije za ohranitev ogroženih vrst, hkrat pa žreš avokado

nisi feministka, če si proti vojni, svojim otrokom pa kupuješ plastične
puške

in nisi feministka, če linčaš stare prdce, mlade driske te pa ne motjo
če v patriarhatu uspeš, nisi feministka

(hči)

patriarhat nima veze s spolom, to je izkoriščevalska hierarhija
au, jebemti

a

sam kip je

škoda

(hči)

mah, za trenutek sem verjela, da čudeži so in da bog obstaja, da bo
vse v redu in da mi ne bo več treba mislit, jebemti

pozab

povej, lubica, zakaj si me klicala

(hči)

kakšna brazilska depilacija, jebemti

en razlog mi povej, zakaj je dobr met do nacija depilirano vulvo

(hči)

a mogoče ni vulva

če rečem bobu bob, rečem vulvi vulva in me čist nč ne briga, če vse
tvoje prijateljce zgledajo kot petletne punčke, ti

(hči)

a mogoče ni res

človk je brez dlak v otroštvu, na starost in po kemoterapiji

a to hočeš

pecat pedofile, gerontofile in dohtarje

(hči)

nobenga nočeš pecat

zakaj bi si pa pol hotla vulvo oskubit

(hči)

a dej, teb je tko všeč

in kako si prišla do tega, da ti je tko všeč

si z izoblikovanimi estetskimi standardi že iz maternice skočila al te
je vanje kljub mojmu nadčloveškemu trudu, jebemti, ukaluplo okolje
neoliberalistično patriarhalno

a depiliran penis ti je tud všeč

(hči)

seveda vem, kako zgleda

to je zanka, tamala, no
vse življenje ti govorijo, da si sprejemljiva, če si gladka, in ti začneš
verjet ne samo, da si res sprejemljivejša, če si gladka, ampak tudi to,
da se briješ zase
kakšen nateg
storite nekaj zase
e, ne bomo
ne bomo se več farbale
jebite se
ne ti

v mamini skrinjci

marijana: tok tok, kako si

dolores: bolje, hvala

marijana: prideš ven, lep dan je

dolores: ne, hvala

marijana: prinesla sem ti čudežno mazilo svoje mame

lahko te zmasiram, če želiš

odleglo ti bo

sprosti se

še boli

dolores: manj

marijana: na mamo se človek vedno lahko zanese

tink

plenk

dolores: si zelo jokala

marijana: bila sem

ena

velika

solza, vsaka ženska je solza, najprej kristalno čista, visoko na nebu, potem mlečno bela, in rožnata, vse niže, vse bolj krvava, najprej živo rdeča, krik upora, potem vse temnejša, zamolkla, na koncu, na dnu, jalovo blato, suho, razpokano blato, koža stare gospe

dolores: lepa si

marijana: bilo je sedemindvajsetega julija, pisalo se je leto 1830

sonce še ni vzšlo, ko so me zbudili popadki

šla sem po vodo, da bi jih razhodila

hoja je pomagala in kar naenkrat sem se znašla pred ogromnim kipom slona⁶

bil je že skoraj polnoleten, pa si ga še nikoli nisem ogledala od blizu, da bi preverila, ali je slon ali slonica

ne vem, koliko poznaš pariz, napoleon ga je dal postaviti na ruševinah bastilje

zdaj tam stoji julijski steber

v čast revolucije, ki me je poteptala, potem ko se je kralj uklonil cerkvi, razpusstil parlament in ukinil svobodo tiska

⁶ petnajst metrov visok mavčni predhodnik (1813–1846) nikoli realiziranega bronastega kipa je nudil zatočišče potepuškim sirotam, podganam in mačkam (victor hugo, nesrečniki), v eni izmed nog pa je bil nastanjen čuvaj (wikipedia)

ljudem se je zmešalo in planili so na ulice
stampedo sem komaj preživela, napol mrtva sem se zavlekla v
slonovo drobovje, bila je slonica, v njeno maternico sem se skrila in
zunaj se je razdivjala revolucija
tri dni je bičala pariz, tri dni sem ležala v blatu in krvi, jahala na
valovih bolečine, iz zavesti v nezavest in spet nazaj, kričala, molila,
preklinjala
vse zaman
tako zelo drobna sta bila
tudi če bi se rodila živa, ne bi preživela
zbudila sem se, ne vem, koliko časa je preteklo, iz bradavic se mi
je še cedilo mleztivo, a kri se je že strjevala, onadva pa sta negibno
ležala med mojimi nogami
deček, bil je manjši, je imel okoli vratu zavito popkovino deklice,
njen vrat, bila je lepa kot zvezda, je tesno ovijala njegova
očedila sem ju, njuna spokojna obrazka, pika pika pičica, to je drobna
sličica, njune drobne prstke, vsakega posebej, ta je rekel pijmo, ta je
rekel jejmo, ta je rekel, kje bomo pa vzeli, v mamini skrinjci
v mamini skrinjci

dolores: žal mi je

marijana: tako drobna

moje meso pa kot da ni doumelo, prsi še vedno čakajo, da postanejo
dojke, bradavice cedijo lepljivo, gosto, hranljivo mleztivo
nič več
suhe so

dolores: zdaj so spet lahko tvoje, vzemi jih nazaj

zakrij jih, skrij pred pogledi ječarjev, iztrgaj iz rok gosposkih predstav
o svobodi

marijana: kot boš ti skupaj z meči izruvala njih predstave o materinstvu

princ, pastir

helena: to je brez veze

vida: ne znam drugače

ivana: bom jaz

helena: kaj

ivana: povedala kaj smiselnega

vidve sta se, vse kaže, izpeli

helena: kaj smiselnega pa lahko poveš

saj ne veš niti tega, kaj si

dec, baba

papež, papežinja

princ, pastirica

ivana: najprej sem, dame in gospodje, punca

bistra, vedoželjna in iznajdljiva punca

vse me zanima, slovnica, zgodovina, aritmetika, zlasti pa vse presežno
tisto, česar ne razumem

česar ne morem prijet

hitro spoznam, da bom imela v življenju zaradi tega težave

zato raje kot v dolgočasno tepko zrastem v bistrega, vedoželjnega
in iznajdljivega mladeniča

vrata se mi odpirajo, plezam više in više, povsem nehote, vse do
papeške tiare

aleluja

seveda sem imela tudi nekaj sreče, hvaljen bodi jesus, da sem bila
med vsemi najmanj neumen in sem imel najpristnejši stik z bogom
in se je zgodilo, kar se je moralo zgoditi

komornik dušan

moj bog, kako sem si želela njegovih obiskov

govorila sva o logosu in udejanjala eros

ni trajalo dolgo, napihnil sem se

čudno, vse teologije, eksegeze, spise takšne in drugačne, rokopise
in prepise sem prebrala, bila sem papež, za božjo voljo, o vsem sem
se poučila, le o madežnem spočetju in rojstvu, tem čudežu vseh
čudežev, nisem vedel ničesar

bilo je na via sacra, med procesijo od svetega petra do svetega janeza
prošnji dan je bil, pred mano so nosili razpelo, za mano so hodili
kardinali in rimska duhovščina in povsod množice vernikov

že dlje časa sem se počutil slabo, ampak sem to pripisoval dodatnim
kilogramom, ki jih je prinesla tiara

šli smo mimo amfiteatra, za nami je bil že znaten kos poti, ko me je iznenada presunila neznosna bolečina
izgubila sem trezno presojo, razjahala sem, da si odpočijem, da zberem misli, ko zaslišim čudne zvoke, kot pridušeno kravje mukanje iz mojega grla prihaja
iz krčev v drobovju
zdrkne otrok
rodila sem
papež je bolan, papež je bolan, so vpili
papež, ja
živo so me raztrgali
vzeli so mi otroka in ga pribili na križ, mene pa za konjem vlekli po rimskih ulicah, dokler nisem izdihnila
no, ni bilo čisto tako
kakšna neumnost
si predstavljata
namesto da bi oznanili čudež brezmadežnega rojstva iz moškega, so me izbrisali iz knjig in mojim naslednikom začeli pregledovati mednožja
testiculos habet bene pendentes

vida: kaj to pomeni

helen: kaj pa lahko pomeni
da dobro visijo

ivana: takole visijo
bene, bene

helen: pa pri vas
kaj visi

vida: nehajta

ivana: quae cum ita sint, rogo, quare ovarium, si esset testiculus, post copulationem magnitudine augetur, non potius diminueretur

helen: quare testiculus contra, si esset ovarium, statim post copulationem diminueretur, quum tamen oviductus non augeatur neque ova contineat

vida se valja pod težo iskrenega smeha
strel

helen: kaj

ivana: sranje

spet se je

helena: pa ne me

kaj je to, no

nikamor ne pridemo

baba al dec, naklep al nesreča, solze al smeh, na konc vedno bam

bla bla bla, jaz jaz jaz, ra ta ta, fiju, bam, vuš, aaa, ka bum, v zaklon,

argh, v napad, argh⁷

to nima smisla

ivana: ampak tko je že od pamtiveka

helena: ampak ni v redu

ivana: ampak tko je

helena: ampak nima smisla

ivana: ampak

res

nima smisla

helena: ne

vida: lahko bi ga poiskale

helena: ja

smisel

⁷ prim. hiperbolo jerneja šugmana v kralju ubuju (po motivih alfreda jarryja, režiser jernej lorenci, veliki oder sng drama ljubljana, 2016)

niti sledu

vera: niti sledu

to pomeni, da sem se zmotila
da jih ni
sami sva

stana: mislite sami kot popolnoma sami

vera: ste verni

stana: kaj pa vem

pri verouku nisem bila nikoli sproščena
namesto ljubezni sem čutila krivdo

vera: meni vera pomaga

nikoli nisem popolnoma sama in nikoli ne čutim krivde
judinja sem, globoko verna judinja
kako, so se čudili, znanost in vera se vendar izključujeta
nikakor ne, sem odgovarjala, dopolnjujeta se, z različnimi metodami
se lotevata istega
prodreti v globine logosa

stana: to ste lepo povedali

vera: veste, kako obstoj osnovnih delcev dokazujejo v kvantni fiziki
pospešujejo jih do hitrosti blizu svetlobne, ko se v medsebojnih trkih
iz njih izstrelijo manjši osnovni delci, tako majhni, da o njih obstoju
pričajo samo sledi na posebnih ekranih
sled delca na ekranu je dokaz njegovega obstoja
tako so dokazali božji delec in tako lahko dokažemo boga
sledi njegovega obstoja je kolikor hočete, moja vera je taka sled
šalim se, ni tako preprosto

stana: rekli ste, da obstoj delcev dokazujejo s pospeševanjem

vera: res je

stana: nisem opazila, da bi kaj pospeševali

nobenega pospeška ni bilo
ko sva iskali sledi drugih odrskih ujetnic

vera: stana, vi ste genialni

kar potrebujeva, je pospešek, seveda
pospešek, ki bo ustvaril kratko motnjo v prostor-času, skozi katero
boste raztrosili sporočila po različnih dimenzijah

stana: jaz

vera: pogledjte, koliko vektorjev se je kot odrski dogodek brez občinstva
zataknilo v teh kvantnih vicah

ker prihajava iz biografije, imava drugačne vektorje od tistih iz kabareja ali koncerta ali pogovora ali razstave, čeprav smo vse odrski dogodek, razumete
vsi naši vektorji vodijo proti skupnemu cilju, le da iz točk v različnih dimenzijah
kako hitro lahko tečete

stana: zelo hitro

vera: odlično

pospeševali vas bova do motnje, ko se bodo dimenzije za hip odprle druga v drugo
to vam bo omogočilo, da v vsaki pustite sporočilo z natančnimi koordinatami za srečanje
potrebujeva pisalo, papir in športne copate
pridite

četrty telefonski pogovor

IVANA: a zalivaš zjutraj

(mama)

kako, a zalivaš zjutraj ali ne

(mama)

mama, kdaj zalivaš

(mama)

a zvečer

mama, a zalivaš zvečer

(mama)

daj, no

veš, kako je to potratno

(mama)

vem, da je za rast bolj, ampak to je kratkoročno gledanje

dolgoročno je to potratno in totalno netrajnostno

zvečer je zemlja najbolj segreta in voda izpareva in moraš za isti

učinek zalivat dlje in porabiš več vode, pa še polžev je več, stokrat

sem ti že povedala

a jih pobiraš

(mama)

polže, a ponoč pobiraš polže

(mama)

ker je to edini način, če nočeš vsega zastrupit

kolk so že požrl

(mama)

ne dost

kolk je to

(mama)

ne veš

a se sprehodiš kdaj s kanglo med gredami, al sam od daleč mal

pošpricaš

(mama)

vem, da je težko, oprosti

ampak rekla si, da boš lahko

nič ni narobe, če ne moreš, samo povej mi

(mama)

vsak tretji dan, zgodaj zjutraj, temeljito

lahko s cevjo in ni ti treba polžev pobirat
(mama)
ni za kaj
a potaknjenci so v redu
(mama)
no, poglej
jutri je dan za list, lahko presadiš solato
pozabila si jih zalivat
(mama)
v redu je, nove posej
(mama)
pa ne boš zdež hodila v semenarno po sadike
(mama)
rec ludviku, naj ti jih prinese
(mama)
mama
stara diabetičarka brez noge si
(mama)
aja
polžev ne moreš pobirat s protezo, motor pa lahko jahaš
(mama)
oprosti, hvala, ker se trudiš
z veseljem bi jaz to počela namest tebe
skrbela bi za vrt in skrbela bi zate, kot si ti skrbela zame, in ti bi me
ubogala, kot sem jaz ubogala tebe, in živeli bi srečno do konca tvojih
dni
(mama)
če bi rekla svojih, bi to pomenil, da bova umrli hkrati, zato sem rekla
tvojih, ker boš najbrž ti, upam, umrla pred mano
(mama)
ker je taka narava stvari
ker ti ne privoščim svoje smrti, zato
(mama)
kakšna evtanazija, ne nor, lepo doma boš umrla, med svojimi
(mama)
dovolj prostora mam
(mama)
mama, ko boš ti umirala, bom jaz že davno v penziji
(mama)

to, da bom mela čas in penzijo in bom lahko skrbela zate, to sem
hotla reč

do takrat bom pač dežurala v praznem teatru

(*mama*)

ne vem, če bi raj igrala

ni to nek intelektualni izziv, razgaljat telo

(*mama*)

ne, tvoja pokojnina niti bencina za motor ne pokrije, zaenkrat še
rabva mojo plačo

(*mama*)

nisem rekla, da ga prodeji, bi blo pa pametno

(*mama*)

vem, da se s protezo ne moreš voziti na biciklu, lahko se pa na
vozičku

(*mama*)

nič te ne staram, stara si in to je nekaj najbolj naravnega

če hočeš, da te pomladim, se pa ne bran vozička, a ne

(*mama*)

ker vse ciklira, mama

od plenice in slince iz brezzobih ustk do plenice in slince iz brezzobih
ustk

a ni res

distanca

marijana: potrebuješ distanco, objektivni odmik, časovni in prostorski, korak vstran in nazaj, če to kaj pomeni

dolores: takole

marijana: kaj vidiš

dolores: sedem mečev, vsak od njih predstavlja trenutek, v katerem sem izgubila del svojega otroka, prvič, ko mi ga je simeon vzel iz naročja, in zadnjič, ko sem ga položila v grob, za vselej povsem izgubila

marijana: tvoj sin ni bil nikdar tvoj
gospod ga je spočel, da bi odrešil svet grešnih ljudi, bil je orodje v njegovih rokah

dolores: prvi mi je to povedal stari simeon, ko sva ga štirideseti dan po rojstvu nesla v tempelj, da bi ga ob daritvi dveh grlic in dveh golobčkov posvetila gospodu, kot je pisano v njegovi postavi stari mi ga je vzel iz naročja, ga dvignil visoko in spregovoril ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v izraelu pa tudi tvojo lastno dušo bo presunil meč

izvleče prvi meč

drugič sem se tega ovedla, ko je herod ukazal umoriti vse prvorojence, mlajše od dveh let

bežite v egipt, herod bo namreč dete iskal, da bi ga pogubil
zadnji čas smo zbežali, potem so zaprli meje
in rahela je jokala za svojimi otroki in se ni hotela utolažiti, ker jih ni več

izvleče drugi meč

potem se je, ko je bil star dvanajst let, med vrnitvijo s praznovanja pashe v jeruzalemu izgubil
po treh dneh sva ga našla v templju
otrok moj zlati, kako si me prestrašil
nisem več otrok
lahko bi vedela, kje bom
doma, pri očku

izvleče tretji meč

marijana: neverjetno
na pravi poti sva
samo še štirje

dolores: križev pot, križanje, smrt na križu, grob
objemi me

zdrav duh v zdravem telesu

vera: ste si zapomnili

sledite geodetki in raztrosite sporočila po dimenzijah, potem pa
hitro nazaj, preden se motnja zapre
če sem prav izračunala, se bo odprla še enkrat, čez natanko toliko in
toliko parsekov bo ustvarila portal, v katerega bomo hkrati vstopile
vse odrske ujetnice, se srečale v skupni dimenziji, staknile glave,
združile moči, naredile načrt in pripeljale to zgodbo do konca
ne bo več poti nazaj
so copati v redu

stana: malo so veliki, ampak bo šlo

bolje kot petke

vera: še nikoli nisem videla toliko petk in steznikov in vsakršnih lepotil
opolnomočenje bi si človek drugače predstavljal
bolj vsebinsko
ampak

vsak po svoje, gospa stana, vsak po svoje
da ne bodo rekli, da sem konservativna
ste pripravljeni

stana: samo ogrejem se še

vera: predklon, zasuk, počep, skok, vesa v zgibi
z možgani je podobno, meditirati, brati, pisati, misliti

stana: da kri zapolje po žilah

vera: da celice dobijo kisik

stana: in švigne misel

vera: kot puščica

stana: a a a

STANA: a a a

peti telefonski pogovor

STANA: a animizem, biocentrizem, logocentrizem, postpostpost

ikh

uf

pogrešam te

oh, eno dlako mam na jeziku

nič več

kako sta otroka

(mož)

naj se znorita, pejte ven, vsak dan ju moraš peljat na zrak

(mož)

pa kaj, če sneži, vzem smučarske hlače, pa pejte, ne morte ves čas samo v ekrane gledat

(mož)

kako nimaš smučarskih hlač

na hodniku visijo, pod plašči poglej

(mož)

a res

(mož)

jaz

nimam dobrega občutka, paranoična postajam

(mož)

kot da me ves čas nekdo gleda

ne vem, a je to ta moja želja po publiki in se mi od odtegnitve že blede al pa je to ta moja nezgrehljiva intuicija in nas tud v zaprtem teatru že nadzirajo

(mož)

seveda se jim že ves čas pustimo, ampak zdej iz tega lahko tud kej naredijo

veš, kolk novih delovnih mest je to

(mož)

zakaj bi jih jaz zanimala, ne morem verjet, da me to sprašuješ ker sem umetnica, zato

(mož)

to, da hodmo v cerkev, nima veze s tem, čigavi smo

mi smo svoji in od vseh

(mož)

volitve, demokracija

ha ha ha
ljudstvo na volitvah udejanja oblast
bla bla bla
ljudska republika kitajska, nemška demokratična republika, ljudska
demokratična republika koreja, ruska federacija, združene države
amerike
prazne besede, to je vse
(mož)
ne vem, kaj bomo z birmo, kolk nas sploh sme bit
(mož)
samo
to je vendar družinski praznik
(mož)
a sem jaz kriva, da nas je tolk
(mož)
mal ga potipej
in namign, da se bo poznal pri nabirki
(mož)
ne, ne bom z joški migala, ti ga boš lepo poklical in se zmenil
(mož)
ne, tud zate ne, nisem razpoložena
(mož)
res ne
pa sej sva glihkar
(mož)
čist nič ti nisem dolžna
odpri slovar tujk

motnja v prostorčasu

stana: fa š i z e m

helen: kako pa zgleda, a je moški

vida: smisel nima spola

ivana: piš

stana: olimpijske igre

ivana: šip

helen: kako zgleda spol

vida: moški nima smisla

ivana: tamle

vida: list papirja

helen: nekaj piše

dolores: križev pot

križanje

smrt na križu

grob

marijana: piš

stana: b e r l i n

marijana: šip

ven, ne noter

dolores: stabat mater dolorosa

iuxta crucem lacrimosa

dum pendebat filius

HELENA: nisi feministka, če rečeš, da si feministka

nisi feministka, če drugi rečejo, da si feministka

stana: š p r i n t

HELENA: nisi feministka, če rečeš, da nisi feministka

nisi feministka

si

nisi
homo sapiens femininus
“ženske vseh dimenzij, združimo se”

dolores: cuius animam gementem
contristatam et dolentem
penetravit gladius
marijana: ven z njim

stana: n a s t o

IVANA: slinca, pleničke

stana: 1 9 3 6

IVANA: plenička, slince
“če iščeš smisel, ga boš našla”

stana: s p o m i n j a m s e

VERA: grem v času naprej

stana: s r e b r n a

VERA: grem v času nazaj
“program bomo speljale do konca”

STANA: izem izem

VIDA: vi ste naša prihodnost

stana: z a d v e s t o t i n k i

VIDA: mi smo vaša preteklost
“dobimo se opolnoči na portalu”

dolores: moj otrok je mrtev

pieta

sveta noč, blažena noč
vse že spi, je polnoč

penis in pol

stana: kaj pravi ura

vera: ste že nazaj

neverjetno

minus kaže

stana: je to v redu

vera: to je odlično

stana: res

meni se je strašno vleklo

ampak v hipu

ne vem, kako naj razložim

mimo mene so švigale podobe, odbleski rezil, streli pištol, jaz pa

sem t e k l a

t e k l a

vera: poskusite še enkrat

stana: tekla

oh, sem se že u s t r a š i l a

kaj se mi dogaja

vera: blažje posledice pospeševanja, nič hujšega, kmalu bo minilo

dobro nama gre, na pravi poti sva

odlično ste se odrezali, nadvse odlično, gospa stana, to je začetek

nove ere

upam, da bo sporočilo doseglo čim več naslovnice in da se bodo

dobro pripravile

do združitve je še natanko toliko in toliko parsekov

nič ne bo več, kot je bilo, združene ženske bomo spremenile svet,

feministična revolucija bo spremenila svet, nisem zaman lepila

tistih kril

stana: krila ste lepili

vera: vam nisem povedala

moja mala feministična revolucija

ko sem se leta 1965 zaposlila v palomarskem observatoriju v kaliforniji,

sem bila prva ženska, ki je imela uradno vstop v zgradbo, kjer,

pričakovano, sploh ni bilo ženskih stranišč

zato sem iz papirja izrezala krilo in ga nalepila na vrata stranišča, ki

je bilo najbližje moji pisarni

potem sem izrezala še eno krilo in ga nalepila na vrata stranišča, ki

je bilo najbližje observatoriju

potem sem polepila vrata vseh stranišč v observatoriju
potem so me nagnali
ne, ni bilo čisto tako

stana: nekaj vam moram priznati

vera: povejte

stana: ne vem, če vam bo všeč

govorite o združenih ženskah

vera: ki bomo spremenile svet, tako je

stana: mislim, da nisem prava ženska

vera: kako to mislite

stana: ne morem imeti otrok

vera: in

to ni nikakršno merilo

stana: in imam majhen penis

vera: kako to mislite

stana: tako

vera: oj

slišala sem že, videla pa še nikoli

stana: mislite, da moj penis lahko ogrozi revolucijo

vera: mislim, da ne

kvantu je vseeno, galaksiji pa tudi, saj veste
čudno

ne spomnim se moževega penisa

spomnim se samo toplega občutka, ko je prodrł vame

ampak ni bilo prav pogosto, oba sva imela uspešno akademsko
kariero, štiri čudovite otroke in za vse sva se borila, moj bog, kako
sva se borila

ne samo zase, za vse sem se borila

stana: penis mojega moža je bil velik

vera: vi ste bili poročeni

stana: z boksarjem

vera: kako sta se pa ljubila

dva penisa, ni to že gneča

oprostite, povsem neumestna pripomba

stana: nisva se ljubila

vera: oh

stana: tepel me je, tak je bil, to ga je pomirjalo

sploh potem, ko se je njegova kratka kariera zaključila in je spoznal,
da nikoli ne bo dosegla moje

imel je velike roke, prave šape, trikrat večje od mojih, pa niso majhne, in velika stopala in velik trebuh

vera: in majhno pamet, moj bog
ste se ločili

stana: ne vem, ne spomnim se
ne življenja ne smrti
včasih si mislim, da sem zato začela teči
da bi pozabila
da se moram za zlato olimpijsko v los angelesu zahvaliti svojemu penisu

vera: čudna misel

stana: čez štiri leta, v berlinu, mi ni pomagal, premagala me je nepremagljiva helen stephens
za dve stotinki

vera: ti dve stotinki vas preganjata, vidim, ampak povsem po nepotrebnem v znanosti namreč velja, da rezultat poizkusa potrdi tezo samo, če ga lahko ponovimo pod enakimi pogoji, kar je pri šprintu na sto nemogoče, zato taki in podobni športni rezultati niso vredni več od posušene fige

stana: kljub temu je nekdo podal anonimno prijavo, da je helen v resnici moški

vera: res

stana: da se samo pretvarja, da je ženska, da bi lažje pometla s konkurenco prvič v zgodovini olimpijskih iger so odredili pregled genitalij preverili so, če kaj visi
ni viselo

vera: kakšno naključje

stana: še zdaleč ne edino
pod nemško zastavo je v skoku v višino tekmovala dora ratjen, uvrstila se je na četrto mesto, do stopničk sta ji manjkala dva centimetra

vera: saj pravim, povsem neznanstveno

stana: res je
ampak naključje je drugje
babica, ki jo je spravila na svet, je bila slabovidna in je veliko brazgotino pod drobnim penisom zamenjala za vulvo fantek je
ne, deklica
in vzgajali so ga kot deklico, čeprav je bila povsem zdrav deček

ko so ga odkrili, je jokal od sreče, bilo je enaindvajsetega septembra leta 1938

vračala se je z evropskega prvenstva na dunaju, kjer je podrla svetovni rekord

sprevodnik je presodil, da je za žensko preveč kosmata in ga je prijavil policiji

na postaji v magdeburgu so ga potegnili z vlaka in odpeljali na policijsko postajo

ugotovili so, da ni dora, temveč heinrich

končno je lahko svobodno zaživel

vera: neverjetno

stana: še deset

čakalnica

IVANA: polnoč bo, spat pejt, mama
o, nisem sama, moram nehat
lahko noč, mama
pa poklič, če te pič
a vesta, za kaj gre
"če iščeš smisel, ga boš našla"
opolnoči na portalu

VERA: a ni vseeno, kdaj
več kot očitno smo izgubile smisel in
ne vem
najt smisel, izračunat boga, se dokopat do bistva

IVANA: izračunat boga

VERA: ni težko

HELENA: ne, nisem pila in ne vem, kaj pomen "ženske vseh dimenzij,
združimo se"
da se je šefici končno zmešal
da smo se končno začele jemat resno
au
o, ste že tukaj
moram it, ti pa spat, tamala
a zamujam

VERA: ne, deset do je

STANA: devet

VIDA: o, nisem prva

STANA: ne
ni težko

VIDA: kaj

VERA: ne, ni

IVANA: razsvetli nas

VIDA: o čem

VERA: vera rubin

HELENA: kdo

VERA: ta znanstvenica, ki jo bom igrala

HELENA: punce, punce, punce
kakšna igra, kakšna znanstvenica, konec je, vêge, nič ne bomo igrale

STANA: kaj govoriš

HELENA: ta sestanek, omega, zadnja različica, brez publike, brez predstav,
brez teatra

VIDA: program bomo izpeljale do konca, piše

HELENA: če začneš z alfo, končaš pri omegi
historia vitae magistra

IVANA: ampak ta magistra nas uči, da je gledališče nesmrtno

HELENA: seveda, izvoli klobuk, pa na cesto, rapsodinja

VERA: nismo več kot to
več kot nastop pred občinstvom
ne verjamem, da nobena ne pogreša tega

HELENA: ne vem
česa

VERA: tega
počasnega
stapljanja
z vlogo
spoznavanja, iskanja, odklepanja, vstopanja, tipanja, tkanja, prepletanja
spraševanja
iskanja
kdo si, kam greš, sprašuješ
sprašuješ jo, tipaš, odklepaš
potem
se združita
v eno
in eksplodirata

STANA: še osem

sveta noč, blažena noč

*helen*a: a to je portal

ivana: kmalu se bo odprl, pa bomo videle

*helen*a: nisem prepričana

kaj, če smo narobe razumele

besedilo je v slovenščini, slovenka ne zna brat, me tri pa ne znamo
slovensko

vida: lahko se naučim

“ženske vseh dimenzij”

*helen*a: kaj to pomeni

VERA: če hočeš z enačbo opisat vidno vesolje in upoštevaš samo gravitacijo
vidne snovi, rezultat ni skladen s tistim, kar vidiš

galaksije, ki jih vidiš, bi se morale po enačbi že davno razpršit
torej sklepaš, da jih drži skupaj nekaj, česar ne vidiš, zato v enačbo
vpelješ gravitacijo nevidne snovi, ki ji rečeš temna snov
kontekst vidne snovi, ta prostor-čas, to vesolje, se že skoraj štiri-
najst milijard let širi in napihuje, vidna snov pa ostaja količinsko
nespremenjena
torej je glede na vse širši kontekst vse redkejša
nevidna snov pa je vse gostejša, kar pomeni, da se ne širi skupaj z
vesoljem, ampak se vesolje širi v njej
absolutna je
nespremenljiva, nenastala, neminljiva, večna
temna snov je absolutna konstanta
temna snov je bog

STANA: še sedem

spavaj dete sladko
spavaj dete sladko

vida: "ženske vseh dimenzij, združimo se"

berem

ivana: kako se počutiš

vida: še nikoli bolje

helen: a to je smisel

ivana: portal se bo kmalu odprl, pa bomo videle

helen: portal se bo kmalu odprl, pa bomo videle

vida: a lahko

berem

helen: ne vem

kar tako zapuščat uhojene poti

ivana: ni težko

odloži orožje

vera: ste jo vi prijavi

stana: helen stephens

ne vem, kdo jo je prijavil

vera: to, da v drugih razgaljamo lastne skrivnosti, je povsem človeško

STANA: šest

HELENA: kaj čakamo
meče iz nožnic in juriš nad patriarhat
z odra na ceste
s cest na volišča
vsak glas šteje

STANA: pet

dete božje v jasliah leži
mir in srečo na svetu deli

VERA: *en arkhé én ho lógos*

VIDA: v začetku je bila beseda
kaj piše

VERA: preberi

VIDA: "edino gledalki je lahko govorica teksta jasna na vseh nivojih, z vso
svojo mnogoznačnostjo in z vsemi svojimi dvoumnostmi

STANA: štiri

VERA: "sporočilo tragedije se prenese le toliko, kolikor gledalka sama
odkrije dvoumnost besed, vrednot, človeka, kolikor sprevidi kon-
fliktnost sveta in opusti svoja prejšnja prepričanja, sprejme ne-
gotov pogled na svet in skozi predstavo sama postane tragična
zavest"⁸

STANA: tri

HELENA: na zdravje, talija⁹

stana: če bi bila jaz
bi to ogrozilo revolucijo

vera: mislim, da ne

STANA: dve

vera: treba je gledati naprej, ne nazaj

dolores: moj otrok je mrtev

marijana: ampak bo vstal
in ti boš spet cela

vera: čas je, da poravnamo vektorje

⁸ prim. jean-pierre vernant, "napetosti in dvoumnosti v grški tragediji", v: jean-pierre ver-
nant, pierre vidal-naquet, *mit in tragedija v stari grčiji*, prevedli suzana koncut in agata
šega, ljubljana: šou, 1994, str. 28

⁹ muza komedije in pastoralnega pesništva

helena: strah me je
vida: bi se objele

STANA: ena

marijana: svoja
dolores: svobodna

dolores izvleče zadnji meč

anihilacija

vse: allons enfants de la matrie

pok

igralke in vloge se anihilirajo

dolores: uh

marijana: si v redu

dolores: ja

kaj se je zgodilo

nič ne vidim

marijana: c'est fini

dolores: quid dicis

marijana: dvanajst nas je bilo, samo midve sva ostali

dve podobi

in nekaj kostumov, nekaj rekvizitov in glasba

to je vse, kar ostane

dolores: vse

dolores: čudno mi je

marijana: to je zato, ker si

res je nekaj

dolores: a

marijana: si v redu

dolores: ne vem

marijana: a

potres

non

dolores: kaj se dogaja

corpus meus

a

marijana: c'est une révolution

dolores: a

marijana: non

dolores: a

marijana: c'est une réssurrection

dolores: a

otroški jok

marijana: oui
c'est une naissance

še en otroški jok

deux naissances
moj bog, gemini sunt¹⁰

dolores: bratec in sestrice

marijana: z eno ročico se objemata, s prstki druge nekaj držita

dolores: besedo
besedo držita

marijana: oui
c'est la nouvelle renaissance

nebo pošlje na zemljo tekste

händel, mesija: aleluja

aleluja
aleluja
aleluja
ale-e-luja

mogoče je plošča pokvarjena, luč pa počasi, komaj opazno, izgine v temo
teksti tiho šelestijo

finis

¹⁰ ali: *še en otroški jok* / *trois naissances* / *moj bog, trojčki so* / *bratec, sestrice in* / *z levicami se objemajo, v desnicah nekaj držijo* / *besedo* / *besedo držijo* / *oui* / *c'est la nouvelle renaissance*